

JAARVERSLAG 2021

Ook dit jaar heeft het coronavirus een stempel gedrukt op de organisatie van activiteiten. Het begint te wennen, maar prettig was anders. Desondanks was er gelukkig toch weer veel mogelijk. Een greep uit de activiteiten: lezingen, architectuurwandelingen, de Dag van de Architectuur traditiegetrouw in juni en in november de première van de film over Post 65 in Zoetermeer.

Architectuurwandeling Driemanspolder met leerlingen ONC Clauslaan (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

Oprichtingsdatum en doel

De Stichting ArchitectuurPunt Zoetermeer werd op 14 augustus 2018 opgericht met als doelstelling:

- het fungeren als ontmoetingspunt voor onafhankelijke uitwisseling van informatie en ideeën over architectuur en leefomgeving tussen iedereen die in Zoetermeer woont, werkt, bouwt of recreëert;
- het bieden van inspiratie en het bewust maken van mensen van de waarde van Zoetermeer als (woon)stad, alsmede het verbinden van het stedenbouwkundig gedachtegoed van de groeistad met de toekomstige maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen.

Het ArchitectuurPunt is gevestigd in het Stadhuis-Forum, Stadhuisplein 3 te Zoetermeer.

Samenstelling bestuur

Het bestuur was in 2021 als volgt samengesteld:

Peter Boelhouwer, voorzitter

Botine Koopmans, secretaris

Léon Christ, penningmeester

Anke van As, lid

Helga Snel, lid

Judith Schotanus is aangesteld als coördinator.

Ondersteuning wordt verleend door Simone Langeveld.

Het bestuur wordt voor de programmering bijgestaan door een Programmaraad.

In 2021 heeft het bestuur vier maal vergaderd: op 8 februari (online), 31 mei (online), 13 september (fysiek) en 15 november (online).

Er heeft geen overleg plaatsgevonden met verantwoordelijk wethouder erfgoed, wonen en vastgoed Robin Paalvast.

Visie op het ArchitectuurPunt

In mei kwam de visie op het ArchitectuurPunt gereed waarin helder staat verwoord waar het ArchitectuurPunt voor staat: het zorgen voor continuïteit door de aandacht van het brede publiek voor architectuur en stedelijke ontwikkeling vast te houden gedurende het gehele jaar. In het document worden onder meer de doelgroepen en de kernwaarden omschreven, alsmede het programma voor 2021-2022. De visie is aangeboden aan de wethouder en de gemeenteraad, waar deze ook is toegelicht.

*60 jaar New Town
(foto: beeldbank
Zoetermeer)*

Varia

Het was even spannend of de subsidiëring van het ArchitectuurPunt zou worden gecontinueerd. In de programmabegroting bleek de gemeentelijke bijdrage voor het ArchitectuurPunt tussen de wal en het schip te zijn geraakt en dreigde het ArchitectuurPunt in 2022 met haar activiteiten te moeten stoppen. Namens het bestuur heeft Helga Snel ingesproken in de vergadering van de gemeenteraad op maandag 13 september. In december kwam het verlossende bericht dat de subsidiëring voor het jaar 2022 rond is. De subsidie wordt per jaar toegekend. Het ArchitectuurPunt hoopt op een structurele subsidie.

Het ArchitectuurPunt is verhuisd van de bovenverdieping naar de benedenverdieping in het Stadhuis-Forum. De nieuwe locatie is vlakbij de omgevingsbalie van de gemeente, de raadszaal en de vergaderkamers. De reden van de verhuizing is dat de bibliotheek de benedenverdieping heeft verlaten en de ruimtes boven nodig heeft.

De voorbereidende werkzaamheden voor de viering van 60 jaar groeikern (en 30 jaar Floriade) zijn gestart. Tweewekelijks vindt een overleg plaats met de gemeente, het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, de Schatbewakers en Netwerk Zoetermeer.

Activiteiten

Het ArchitectuurPunt heeft de volgende activiteiten op het gebied van architectuur, bouwen, stedelijke ontwikkeling en leefomgeving georganiseerd.

Lezingen

30 maart

Online stadslezing 'Woningen uit de fabriek – snel en flexibel'. Jos Feijtel (lid BZK Expertteam Woningbouw) hield een verhaal over de voordelen van een flexibele schil van woningen die je snel kunt plaatsen en weer verwijderen, om zo het woningtekort te verlichten. Mark Boschman ([RoosRos Architecten](#)) en Ana Rocha ([ANARROCHA architecture](#)) lieten inspirerende voorbeelden zien van industriële en kleine woningen met kwaliteit.

Sprekers stadslezing 'Woningen uit de fabriek' (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

20 april

Online stadslezing 'Gezonde woonomgeving'. Jeroen Scholten (adviseur stedelijke ontwikkeling gemeente Zoetermeer) vertelde over de trend van meer gezond, duurzaam en suburbaan wonen. Floris van de Zee ([BURA urbanism](#)) en Marcel Keijzer (stedenbouwkundige gemeente Zoetermeer) toonden de plannen De Entree in Zoetermeer en de Merwedekanaalzone in Utrecht als voorbeelden waar gezondheid en klimaat belangrijke uitgangspunten zijn.

25 mei

Online stadslezing 'Circulair bouwen zonder afval'. Vincent Gruis (hoogleraar TU Delft) liet zien dat er steeds meer innovatieve manieren zijn om materialen en afval opnieuw te gebruiken. Paddy Sieuwerts (architect, cepezed) liet voorbeelden zien van gebouwen die als een 'bouwpakket' in elkaar gezet worden en bovendien demontabel zijn.

Stadslezing 'Circulair bouwen zonder afval' (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

14 september

Documentaire en stadsgesprek 'Rijksbouwmeester – Architectuur en maatschappij'. Locatie: theaterzaal CKC & partners.

Vertoning van de documentaire 'De Rijksbouwmeester – de kracht van de verbeelding', gevolgd door een gesprek met publiek en een panel van experts over maatschappelijke aspecten van architectuur en leefomgeving, aan de hand van de uitspraak van rijksbouwmeester Floris van Alkemade dat architectuur over meer moet gaan dan mooi of lelijk. In het panel zaten: Johan Roelofs – stadsbouwmeester Zoetermeer, Ellen Perik – gebiedsmanager gemeente Zoetermeer, Arjen in 't Veld – Bureauvijftig, Janine Otten-Kardol – Jane Architectuur, Willem Hermans – stedenbouwkundige en schatbewaker.

De documentaire is een coproductie van AdeL Producties en Multi Media Impuls.

Vertoning van de documentaire 'Rijksbouwmeester – Architectuur en maatschappij' (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

26 oktober

Stadslezing 'Collectieve woonvormen'.

Locatie: Forum Café (bibliotheek).

Angelique Bellemakers (adviseur social impact) en Stephanie Zeulevoet (Architectenbureau Inbo) illustreerden een aantal nieuwe vormen van collectief wonen aan de hand van inspirerende voorbeelden uit binnen- en buitenland zoals Space S in Eindhoven.

8 november

Première film 'Schrootjes, zitkuilen en punaises. Post 65 in Zoetermeer' en lezing over de woningbouw in Zoetermeer 1965-1995.

Locatie: 't Centrum, Frans Halsstraat 1.

In de film vertellen bewoners en deskundigen over hun fascinatie voor Post 65 architectuur en stedenbouw in Zoetermeer. De vertoning werd voorafgegaan door een lezing van planoloog Arjen van der Burg over de woningbouw in de periode 1965-1995.

De film is gemaakt door Niek Nieuwenhuijzen en is een coproductie van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS) en het ArchitectuurPunt.

24 november

Stadslezing en boekpresentatie 'Jan Sterenberg en het wonen in de jaren 70'.

Locatie: commissiezaal Stadhuis Forum en online.

Auteur en architectuurhistoricus Michiel Kruidenier vertelde over zijn boek 'Groeikernen en woonmilieus – Architect Jan Sterenberg en het wonen in de jaren 70'. Martijn Graafmans van A3 Architecten keek naar het heden en de mogelijke toekomst voor de woondekken. Het eerste exemplaar van het boek werd aangeboden aan wethouder Robin Paalvast.

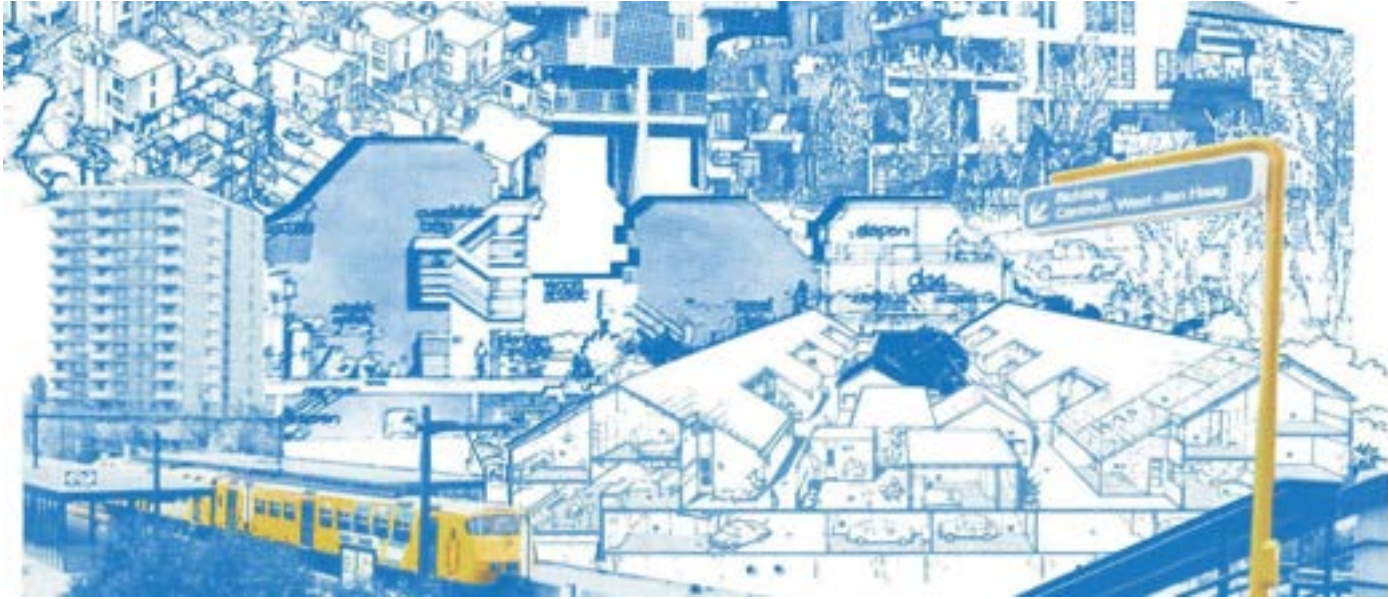
Boekpresentatie 'Jan Sterenberg en het wonen in de jaren 70' (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

23 december

Online presentatie 'Nieuwe kansen voor Zoetermeers erfgoed'.

Studenten van de Academie van Bouwkunst Rotterdam deden onderzoek naar de kwaliteit en kansen van erfgoed in Zoetermeer. Zij presenteerden hun publicatie 'Zoektocht naar suburbane stedelijkheid. Nieuwe kansen voor Zoetermeers erfgoed' en boden het eerste exemplaar aan aan wethouder Robin Paalvast.

De presentatie werd georganiseerd door de gemeente Zoetermeer, Academie van Bouwkunst Rotterdam en het ArchitectuurPunt.

Omslag 'Nieuwe kansen voor Zoetermeers erfgoed'

De lezingen zijn goed ontvangen en gemiddeld door tussen de 40 en 80 mensen bijgewoond. De gesprekken gaven steevast aanleiding tot een levendig debat. Een prettige 'bijvangst' van de coronamaatregelen is dat de online lezingen een methode blijken te zijn om een groter publiek te bereiken. Het was uit nood geboren maar het wordt nu beleid om voor de lezingen beide opties, zowel online als fysiek, te gebruiken.

De online lezingen vonden plaats in samenwerking met de bibliotheek Zoetermeer.

Architectuurwandelingen

De Architectuur-Ommetjes zijn inmiddels niet meer weg te denken uit het programma van het ArchitectuurPunt. De waardering van de deelnemers is onveranderd hoog. Twaalf Ommetjes werden in de maanden september-december georganiseerd onder leiding van de gidsen Simone Langeveld en Judith Schotanus. Opnieuw was men aangenaam verrast door het bijzondere karakter van Zoetermeer en de vele soms verborgen pareltjes.

Achtereenvolgens werden bezocht op 20 september: Stadscentrum- Bovenstad, 27 september: Stadscentrum-Benedenstad, 4 oktober: Noordhove, 25 oktober: Seghwaert, 29 oktober: De Leyens, 1 november: Buytenwegh, 8 november: Meerzicht-Hoog, 12 november: Meerzicht-Laag, 15 november: Driemanspolder, 19 november: Palenstein, 22 november: Dorp en 6 december: Dorpsstraat.

Per wandeling met gids konden maximaal 10 mensen deelnemen zodat 1.5 meter afstand gehouden kon worden.

In samenwerking met Bureau Citymarketing zijn twee nieuwe wandelingen gemaakt door Rokkeveen. Deze zijn – net als de eerder gemaakte wandelingen – op eigen gelegenheid te wandelen en te downloaden op Zoetermeerisdeplek.nl.

*Architectuurwandeling
Meerzicht-Laag met bezoek
aan de woondekken (foto:
ArchitectuurPunt Zoetermeer)*

Dag van de Architectuur

Op zaterdag 19 juni vond de Dag van de Architectuur plaats. In Zoetermeer stond de dag in het teken van het thema water. Water is bepalend voor het karakter van de stad en samen met groen blijft dat ook in de toekomst belangrijk voor de identiteit. Historicus Ton Vermeulen heeft een fietsroute 'Water in Zoetermeer – fietsen onder de zeespiegel' gemaakt langs allerlei plekken in en rond de stad waar de deelnemer kon zien hoe het water de vorm van de stad bepaalt.

In verband met coronabeperkingen kon men de route alleen op eigen gelegenheid fietsen. Men kon een gedrukt exemplaar van het boekje ophalen op 19 juni bij het Forum, bij boekhandel De Kler en het Historisch Genootschap Oud Soetermeer. Ook was de route online beschikbaar.

*Gemaal De Nieuwe Polder uit de fietsroute 'Water in
Zoetermeer' (foto: Ton Vermeulen)*

Gebouw van de maand

Iedere laatste zondag van de maand publiceert het ArchitectuurPunt voor de nieuwswebsite Zoetermeer Actief een artikel met foto's over een interessant gebouw in Zoetermeer: het gebouw van de maand. Diverse auteurs werken hier aan mee.

In 2021 zijn verschenen:

- januari: Terrasflat, Douzapad, door Peter Boelhouwer
- februari: Australiëweg, door Arjen van der Burg en Willem Hermans
- maart: Drie molens, Sloopweg, door Botine Koopmans
- april: Appartementencomplex Dorp, 1e Stationsstraat/Oranjelaan door Anke van As
- mei: Nicolaaskerk, Dorpsstraat, door Ton Vermeulen
- juni: Kristalkantoren, Bredewater, door Simone Langeveld
- juli: Gymworld, Amerikaweg, door Judith Schotanus
- augustus: Woongebouw Cumulus, Florapark, door Willem Hermans
- september: Galerijflat Savelsbos, door Arjen van der Burg
- oktober: Apotheek Wilderink, Marijkestraat, door Botine Koopmans
- november: Woningbouwcomplex, Roggeakker, door Willem Hermans
- december: Houtskeletbouw in Seghwaert, door Dick Valentijn

Gebouw van de maand december: 'Houtskeletbouw in Seghwaert' (foto: Dick Valentijn)

Waardering Post 65 architectuur

Het ArchitectuurPunt, het Historisch Genootschap Oud Soetermeer en de Schatbewakers zijn vertegenwoordigd in de externe klankbordgroep voor de inventarisatie van het naoorlogse erfgoed onder de naam Post 45 onderzoeksproject door de gemeente. Namens het ArchitectuurPunt hebben Peter Boelhouwer en Judith Schotanus zitting in de klankbordgroep, met als reserve Helga Snel.

De waardering voor Post 65 architectuur vormt onderdeel van deze inventarisatie.

Samen met Niek Nieuwenhuijzen van de Filmgroep Historisch Genootschap Oud Soetermeer is hard gewerkt aan het maken van een film over deze periode. Het resultaat mocht er zijn en de film werd tijdens de druk bezochte première op 8 november goed ontvangen. Er waren zelfs zoveel aanmeldingen dat een tweede avond moest worden gepland. Vanwege nieuwe coronamaatregelen is deze er nog niet van gekomen. In de film, getiteld 'Schrootjes, zitkuilen en punaises. Post 65 in Zoetermeer', vertellen bewoners en deskundigen aan de hand van acht voorbeelden over hun fascinatie voor Post 65 architectuur en stedenbouw. De interviews worden afgewisseld met beelden uit de stad. De film duurt ongeveer drie kwartier en zal ook worden vertoond tijdens de viering van 60 jaar groeikern in 2022.

Scholenproject

Na uitstel in 2020 is in het najaar van 2021 gestart met het Scholenproject op het Alfrink College en ONC Parkdreef. Vijf klassen vwo 4 en 8 klassen mavo 3 gingen aan de slag met het project Maak Meerzicht Mooier. Zij gingen de wijk in, lazen informatie over hoe Meerzicht bedacht is en waarom er nu wordt gewerkt aan het verbeteren van de wijk. Zij bedachten ideeën voor verbeteringen van het winkelcentrum, plinten van flats en het groen. Daarvoor maakte het ArchitectuurPunt een opdrachtboekje en kregen de leerlingen gastlessen van ambtenaren. De afsluiting in de raadszaal vindt plaats in 2022.

Het Scholenproject wordt door het ArchitectuurPunt georganiseerd samen met en in opdracht van de gemeente Zoetermeer.

Start scholenproject met de wethouders Robin Paalvast en Jan Iedema (foto: ArchitectuurPunt Zoetermeer)

Samenwerking

Het ArchitectuurPunt Zoetermeer werkt samen met
Gemeente Zoetermeer
Schatbewakers
Onze Zoetermeerse Bouwsociëteit (OZB)
Historisch Genootschap Oud Soetermeer
INTI (International New Town Institute)
Het Forum Zoetermeer
Terra Art Projects
DuurSamen
Zoetermeer Actief
Hoofdbibliotheek
Netwerk Zoetermeer
Permanente Marktdialoog Zoetermeer (PMZ)

Artikel in het Streekblad over de documentaire 'Rijksbouwmeester – Architectuur en maatschappij'

Media

Website www.architectuurpuntzoetermeer.nl wordt gebruikt voor aankondigingen en verslagen van programma's en de reeks gebouwen van de maand.

Website:

125.000 bezoeken en 49.300 bezoekers in 2021. De aantallen zijn flink gestegen: in 2020 waren die resp. 80.000 en 26.200.

Daarnaast heeft het ArchitectuurPunt een eigen twitter, instagram en facebook kanaal en worden nieuwsbrieven verstuurd.

In zowel de plaatselijke media als de landelijke vakpers worden regelmatig aankondigingen van het programma gepubliceerd.

Financieel verslag

Zie jaarrekening in de bijlage.